

SINIRLAR VE EBEVEYN TUTUMLARI

Değerli Velimiz;

Çocuklar, kurallarını bilmedikleri bir dünyaya doğarlar ancak yaşadıkları dünyanın kurallarını anlamak isterler ve buna ihtiyaç duyarlar. Kendilerinden ne beklendiğini, fazla ileri gittiklerinde neler olacağını bilmek isterler. **Sınırlar**, bu öğrenme ve keşfetme sürecinde çok önemli bir role sahiptir. Çocuklar, dünyayı tanıyıp, kendi başlarına bir şeyler yapmaya, yeni ilişkiler kurmaya başladıklarında değişik tepkilerle karşılaşırlar. Bunlarla başa çıkabilmeleri için ihtiyaçları olan en önemli rehber, net sinyallerdir. Çizilen sınırlar anlaşılır ve tutarlı olduğu sürece, çocuklar için onları anlamak ve uygulamak kolay olacaktır.

Peki sınırlar nasıl koyulmalıdır?

- Sıcak, şeffaf, ilgili ve tutarlı bir anne babanın varlığı, en önemli şartlardan biridir. Çocukların, kabul gördükleri, sevildikleri ortamda kuralları kabul etmeleri kolaylaşır.
- Sınırlar bebeklikten itibaren konmalı ve yaş ilerledikçe yeniden düzenlenmelidir
- Amaca yönelik sınırlar konmalıdır. Sınır koyacağım diye her şeye “hayır” dememek gerekir.
- Sınırlara uymanın önemi çocuklara net ifade edilmelidir.
- Çocuğa neyi yapamayacağı açıklanırken buna karşılık neleri yapabileceği de belirtilmelidir.
- Sınırları belirlerken çocukları da işin içine katmak durumu sahiplenmelerini sağlar.
- Çizilen sınırlar tutarlı uygulanmalıdır. Sınırların çiğnenebilir olduğunu öğrenen çocuğun her ortamda sınırları zorlaması kaçınılmazdır
- Çocuklara iyi bir model olmak önemlidir. Anne babanın ortak **tutumu**, genel duruşu ve davranışları en iyi sınır belirleyicisidir.

KORUYUCU ANNE BABA TUTUMU

- ❖ Anne baba çocuğun her davranışına müdahale eder.
- ❖ Sürekli çocuğa yaşından daha küçükmüş gibi davranır.
- ❖ Aile aşırı koruyucudur ve sürekli olarak vericidir.
- ❖ Çocuğun kendini tanımasını, yapabileceklerini fark etmesini ve bireyselleşmesini engelleyen bir tutumdur.

Bu tutumla yetişen çocuklar; bağımlı kişilik yapısı geliştirir, kendi başına karar vermekte güçlükler yaşar. Genellikle tek başına bir işe başlama ve sürdürme becerilerini gösteremez. Çocuğun aşırı bağımlı, ürkek çekingen ve güvensiz bir kişilik geliştirmesine neden olur. Çocuğun hatalarının sonucunu yaşayarak öğrenmesine izin verilmez, sorumluluk duygusunun gelişmesi engellenir. Çocuk ileriki yaşamında karar almakta ve uygulamakta zorluk çekeceği gibi yaşama karşı içinde bir korku oluşturur.

OTERİTER ANNE-BABA TUTUMU

- ❖ Ailede katı bir disiplin anlayışı ve baskıcı bir tutum vardır
- ❖ Çocuktan aile içi kurallara koşulsuz uyulması beklenir
- ❖ Aile içinde korku hakimdir ve çocuk korku ile büyür

Bu tutumla yetişen çocuklar; saldırgan ve uyumsuz davranışlar gösterir, arkadaşlarına evde karşılaştığı olumsuz davranışları sergiler, sürekli eleştirildikleri için benlik saygısı geliştiremedikleri görülür. Çocuğun kendine güven duygusu oluşmaz. Yaratıcılık engellenir. Karar verme becerileri gelişmediği için kriz durumlarıyla mücadelede yetersizdir.

TUTARSIZ ANNE-BABA TUTUMU

- ❖ Bu tutumda ya anne ve babanın görüş ayrılığı vardır ya da anne ve baba kendi içinde bir takım değişkenlikler gösterir.
- ❖ Çocuğun bir davranışı anne tarafından cezalandırılırken, baba tarafından normal karşılanabilir.

Bu tutumla yetişen çocuklarda ; bir davranışın kimi zaman ödüllendirilip kimi zamanda cezalandırıldığı için kuşkunun uyanmasına neden olur .Ne zaman nerede nasıl davranacaklarını bilemez. Zamanla çevredeki insanlara güvenmeyen , her şeyden şüphelenen, kararsız kişilik geliştirebilir.

DEMOKRATİK ANNE-BABA TUTUMU

- ❖ Anne baba çocuğu koşulsuz kabul eder.
- ❖ Çocuğa sevgi ile yaklaşır ve onu sevdiklerini davranışlarıyla gösterirler.
- ❖ Anne baba çocuk için iyi bir modeldir.
- ❖ Aile içinde kurallar ve sınırlar herkes için ve hep birlikte belirlenir ve bu sınırlar içinde çocuk özgürdür.
- ❖ Kuralların mantıklı açıklaması yapılır, Aileyi ilgilendiren kararlar birlikte alınır.
- ❖ Her konuda çocuğun düşünce ve fikirleri dinlenir.
- ❖ Aile çocuğa rehberlik eder ancak karar çocuğa aittir.

Bu tutumla yetişen çocuklar; sosyalleşmiş, işbirliğine hazır, arkadaş canlısı, duygusal ve sosyal açıdan dengeli bireylerdir. Çocuk nerde ne yapması gerektiğini bilir. Saygılı, sorumluluklarını bilen ve çevresi ile olumlu ilişkiler kurabilen bireylerdir. Özgüven sahibi bireyler yetişir. Kendini rahat ve kolayca ifade edebilir. Çocukta asilik ve kavgaçılık görülmez. İleriki yaşlarda kendi ayakları üzerinde rahatça durabilir.